

Alþingi - Umhverfisnefnd
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík

UMHVERFISSTOFNUN

Reykjavík, 15. nóvember 2010
Tilvísun: UST20100600176/klá

Umsögn um frumvarp til laga um verndar- og nýtingaráætlun vegna virkjunar fallvatna og háhitasvæða.

Umhverfisstofnun hefur borist t-póstur frá nefndarsviði Alþingis, þar sem óskað er umsagnar um frumvarp til laga um verndar- og nýtingaráætlun vegna virkjunar fallvatna og háhitasvæða.

Í frumvarpi til laga um verndar- og nýtingaráætlun vegna virkjunar fallvatna og háhitasvæða kemur fram í markmiðsákvæði að því sé ætlað að tryggja að nýting háhitasvæða og landsvæða þar sem er að finna virkjunarkosti fallvatna byggist á langtímasjónarmiðum og heildstæðu hagsmunamati þar sem tekið er tillit til verndargildis náttúru og menningarsögulegra minja, hagkvæmni og arðsemi ólíkra nýtingarkosta og annarra gilda sem varða þjóðarhag, svo og hagsmuna þeirra sem nýta þessi sömu gæði, með sjálfbæra þróun að leiðarljósi. Umhverfisstofnun telur jákvætt að skýrt sé kveðið á um að sjálfbær þróun sé höfð að leiðarljósi við gerð verndar og nýtingaráætlunar vegna virkjunar fallvatna og háhitasvæða.

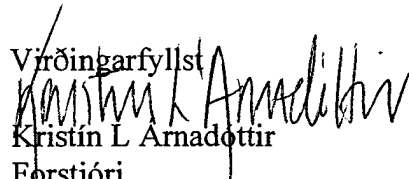
Umhverfisstofnun vil koma eftirfarandi ábendingum á framfæri.

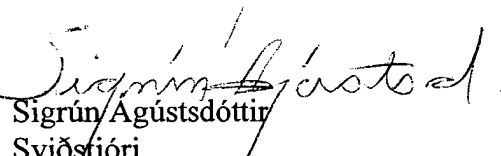
Í fyrsta lagi þarf að samræma frumvarp til laga um stjórn vatnamála og frumvarp til laga um verndar- og nýtingaráætlun þannig að við mat á virkjunarkostum samkvæmt síðara frumvarpinu verði miðað við áhrif þeirra á ákvæðin vatnshlot enda má gera ráð fyrir að í vatnsstjórnunaráætlunum þurfi að gera grein fyrir þeim vatnshlotum sérstaklega sem heimilt er að raska vegna nýtingar þeirra.

Í öðru lagi telur Umhverfisstofnun mikilvægt að tilgreint sé í 3. gr. með skýrum hætti að verndar og nýtingaráætlun taki ekki til landsvæða sem þegar hafa verið friðlýst skv. 50. gr. laga nr. 44/1999, um náttúruvernd, nema þá aðeins ef friðlýsingarskilmálar taka sérstaklega fram að friðlýsing sé ekki gagnvart virkjunum. Tiltekið er jafnframt að verkefnisstjórn sé heimilt að fjalla um virkjunarkosti og landsvæði innan friðlýstra svæða til samanburðar við aðra kosti. Umhverfisstofnun mælir með að í greinargerð sé tiltekið nánar um afmörkun ákvæðisins til að taka af öll tvímæli um að ákvæðið nái einungis til framkvæmdarkosta sem hafa framkvæmdasvæði innan friðlýst svæðis. Ákvæðið muni þannig ekki ná til alls áhrifasvæðis t.d. fallvatnsvirkjunar þ.e. frá lóni til sjávar enda gæti slík túlkun leitt af sér réttaróvissu þar sem sveitarfélög og landeigendur sem samþykkja friðlýsingu landsvæðis geta

ekki séð fyrir hvaða áhrif friðlýsingin muni hafa á landsvæði utan hins friðlýsta svæðis. Í frumvarpi til laga um stjórn vatnamála sem lagt var fram á síðasta þing er kveðið á um að gera þurfi stjórnunaráætlun fyrir landið allt og mun þar verða tekið áhrifum virkjana á einstök vatnshlot og áhrifasvæðið þannig afmarkað nánar.

Umhverfisstofnun hefur farið yfir þá framkvæmdakosti sem eru til skoðunar í Rammaáætlun II þar sem ekki er tiltekið í friðlýsingarskilmálum svæðana að virkjanir séu heimilaðar. Umhverfisstofnun telur að þau friðlýstu svæði sem hafa að geyma virkjunarkosti sem eru til skoðunar hjá rammaáætlun II séu í Friðlandi að Fjallabaki (nr. 85 Vestur-Reykjadalir, 86 Austur-Reykjadalir, 90 Landmannalaugar, 89 Kaldaklof) og í Vatnajökulspjóðgarði (nr. 92 Vonarskarð, 94 Askja). Miðað við skilning Umhverfisstofnunar á 3. gr. frumvarpsins væru virkjunarkostir í fólkvangi á Reykjanesi enn til skoðunar í Rammaáætlun II enda tiltekið í 2. tölulið 3. mgr. auglýsingar nr. 520/1975 um fólkvang á Reykjanesi að hagnýting jarðhita og mannvirkjagerð því samfara sé heimil.

Virðingarfyllst

Kristín L. Arnadóttir
Forstjóri

Sigrún Agústs dóttir
Sviðstjóri